

БЕЛАРУСКІ

УНІВЕРСІТЭТ

Газета Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта

28 лютага 2002 года, чацвер, № 3 (1851)

А Ў НАС! А Ў ВАС?

ВІНШУЕМ!

Новая лабараторыя

На факультэце радыёфізікі і электронікі 15 лютага адбылося ўрачыстае адкрыццё новай навукова-даследчай лабараторыі. Яе стварэнне стала вынікам плённага супрацоўніцтва факультэта, НДІ прыкладных фізічных праблем імя А.Н. Сеўчанкі і доследна-вытворчага ўнітарнага прадпрыемства

«Канструктарскае бюро спецыяльнай тэхнікі БДУ» пры дапамозе Галоўнага ўпраўлення эканомікі, камерцыйнай і інвестыцыйнай дзейнасці нашага ўніверсітэта.

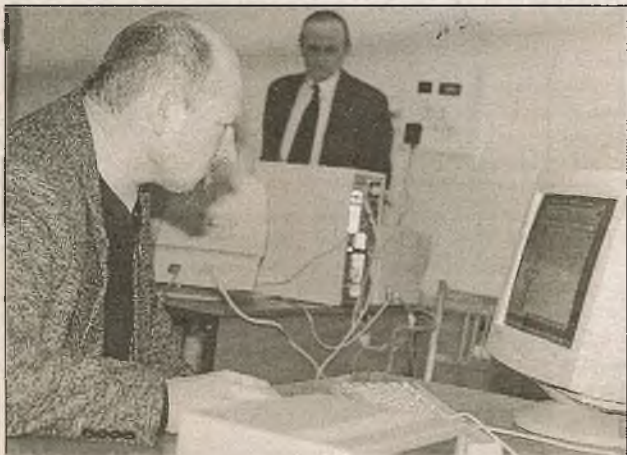
Фінансавую частку праекта ўзяло на сябе ДВУП «Канструктарскае бюро спецыяльнай тэхнікі БДУ», якое паспяхова

працуе з 1981 года. Яно ажыццяўляе распрацоўку і ўкараненне ў серыйную вытворчасць разнастайных электронных сістэм. Сярод іх можна назваць стварэнне дарожных кантролераў (кіраванне светлафорамі). У 2001 годзе прадпрыемства ажыццявіла 8 праграм па лініі Міністэрства аховы здароўя Беларусі.

Канструктарскае бюро гатовае матэрыяльна падтрымаць студэнцкія распрацоўкі, дазваляючы карыстацца сваёй базай для ажыццяўлення больш цікавых з іх.

Адкрыццё лабараторыі дазваляе спалучыць навучанне, навуковую творчасць і вытворчасць, стварыць цэласную сістэму падрыхтоўкі кадраў.

Па інфармацыі
Прэс-службы БДУ
Фотаздымак Генадзя
КРАСКОЎСКАГА

БІРЖА ПРАЦЫ

Кірмаш рэальны і віртуальны

«Кірмаш вакансій» ужо чацвёрты раз прайшоў 21 лютага ў галоўным корпусе БДУ. Арганізавалі яго маладзёжныя аб'яднанні БДУ, а таксама Мінскі гарадскі цэнтр занятасці і Цэнтр занятасці БПСМ. Вакантныя месцы прадастаўлялі каля 20 фірмаў і прадпрыемстваў, сярод якіх былі завод «Інтэграл», маладзёжная сацыяльная служба, Ліга добраахвотнай працы, фірма IBA, «Адкрыты кантакт», «Эталон» і інш. «Кірмаш» наведалі каля 3000 чалавек, і каля 200 з іх знайшлі сабе месца працы.

Тыя, хто не паспеў ці па нейкіх прычынах не змог прыйсці на «Кірмаш вакансій», праз нейкі час зможа знайсці на сайце www.youth.bsu.by інфармацыю пра некаторыя з прадастаўленых на «Кірмашы» фірмаў і РУПаў.

Вольга СУТАРМІНА,
студэнтка філфака

НАДОЕЧЫ

Абаронцы Айчыны

Напярэдадні Дня абаронцы Айчыны, 20 лютага ў галоўным корпусе нашага ўніверсітэта адбылася сустрэча «БДУ: учора, сёння, заўтра», у якой прынялі ўдзел актывісты Саветаў ветэранаў Вялікай Айчыннай вайны БДУ, БДЭУ, БАТУ, БДПА і Савета ветэранаў Маскоўскага раёна.

Ветэраны наведалі новыя корпусы фізічнага і географічнага факультэтаў БДУ, паглядзелі канцэрт з удзелам народных калектываў «Тутэйшая шляхта» і «Родніца».

Вольга СУТАРМІНА

АБ'ЯВЫ

Факультэт кіравання і сацыяльных тэхналогій БДУ

аб'яўляе конкурс на замяшчэнне пасады:

ЗАГАДЧЫКАЎ КАФЕДРАЎ: эканомікі і кіравання бізнесам, дзяржаўнага права; ДАЦЭНТАЎ КАФЕДРАЎ: эканомікі і кіравання бізнесам (2), гуманітарных дысцыплін (1).

Тэрмін конкурсу — адзін месяц з дня апублікавання аб'явы.

Адрас: 220037, г. Мінск, вул. Батанічная, 15, факультэт кіравання і сацыяльных тэхналогій, аддзел кадраў, тэл. 210-01-10.

Рэктарат Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта

аб'яўляе конкурс на замяшчэнне пасады:

ДАЦЭНТАЎ КАФЕДРАЎ: географічнай экалогіі, дынамічнай геалогіі, перыядычнага друку, сацыялогіі журналістыкі, гісторыі Беларусі новага і найноўшага часу, фізічнага выхавання і спорту, інфармацыйнага і праграма-матэматычнага забеспячэння аўтаматызаваных вытворчасцяў, тэорыі імавернасцяў і матэматычнай статыстыкі;

СТАРШЫХ ВЫКЛАДЧЫКАЎ КАФЕДРАЎ: фізічнай географіі мацерыкоў і акіянаў і метадыкі выкладання географіі, географічнай экалогіі, дынамічнай геалогіі, статыстыкі і літаратурнага рэдагавання, сацыялогіі журналістыкі, англійскай мовы прыродазнаўчых факультэтаў, фізічнага выхавання і спорту;

ВЫКЛАДЧЫКАЎ КАФЕДРАЎ: англійскай мовы прыродазнаўчых факультэтаў, фізічнага выхавання і спорту; АСІСТЭНТА КАФЕДРЫ кібернетыкі.

Тэрмін конкурсу — адзін месяц з дня апублікавання аб'явы. Адрас: 220050, г. Мінск, вул. Бабруйская, 5-а, БДУ, ўпраўленне кадраў, тэл. 209-54-36.

Узнагароджаны прэміямі

У Габеленавай зале рэктарата БДУ 26 лютага адбылося ўрачыстае ўзнагароджанне стыпендыятаў спецыяльнага фонду Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь па сацыяльнай падтрымцы адораных навучэнцаў і студэнтаў.

Пераможцамі трэцяга тура II Рэспубліканскага конкурсу творчых работ студэнтаў па грамадскіх навук «Беларусь у XXI стагоддзі» сталі 5 студэнтаў юрыдычнага факультэта: Ірына Маладцова (II курс), Алена Ілына (IV курс), Алег Маслаў (V курс), Вадзім Самарын (V курс), Юрый Самцоў (V курс). Усе яны атрымаюць грашовыя прэміі ў памеры 150 тысяч рублёў кожны, а таксама нагрудны знак лаўрэата спецыяльнага фонду.

Аналагічныя прэміі і адпаведныя пасведчанні

фонду за асабісты ўклад у развіццё здольнасцяў таленавітай моладзі атрымалі 5 выкладчыкаў нашага ўніверсітэта: дацэнт кафедры паліталогіі БДУ, кандыдат філасофскіх навук Алена Фёдараўна Грэчнева, прафесар кафедры крымінальнага права і пракурорскага нагляду БДУ, доктар юрыдычных навук Ізабела Іванаўна Марціновіч, загадчык кафедры паліталогіі БДУ, доктар палітычных навук, прафесар Сяргей Васільевіч Рашэтнікаў, дацэнт кафедры паліталогіі БДУ, кандыдат філасофскіх навук Сяргей Іванавіч Сіманоўскі, метадыст Рэспубліканскага інстытута вышэйшай школы БДУ Святлана Васільеўна Цэдрык.

Па інфармацыі Прэс-службы БДУ

РЫХТУЙСЯ ЗАГАДЗЯ

Дні адкрытых дзвярэй

Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт праводзіць Дні адкрытых дзвярэй:

для абітурыентаў гістарычнага факультэта, факультэта журналістыкі, філалагічнага факультэта, факультэта міжнародных адносін, юрыдычнага факультэта, факультэта філасофіі і сацыяльных навук, факультэта кіравання і сацыяльных тэхналогій, Міжнароднага гуманітарнага інстытута — **15 красавіка;**

для абітурыентаў механіка-матэматычнага факультэта, факультэта прыкладной матэматыкі, факультэта радыёфізікі і электронікі, фізічнага факультэта, хімічнага факультэта, біялагічнага факультэта, географічнага факультэта, факультэта фундаментальнай і альтэрнатыўнай медыцыны, эканамічнага факультэта, факультэта менеджменту нерухомай маёмасці, юрыдычнага каледжа — **22 красавіка.**

Пачатак Дзён адкрытых дзвярэй — у 14 гадзін у актавай зале галоўнага корпуса БДУ (г. Мінск, прасп. Ф. Скарыны, 4).

ДАЛУЧАЙЦЕСЯ!

Еўрапейскі Саюз у XXI стагоддзі

Цэнтр еўрапейскай дакументацыі і інфармацыі Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта аб'яўляе конкурс на лепшую студэнцкую працу на тэму «Еўрапейскі Саюз у XXI стагоддзі».

Конкурс арганізаваны ў рамках рэалізацыі праекта «Павышэнне магчымасцяў Цэнтра еўрапейскай дакументацыі — стварэнне сістэмы распаўсюджвання інфармацыі пра дзейнасць еўрапейскіх супольнасцяў», які ажыццяўляецца па праграме ТАСІС «Развіццё грамадзянскай супольнасці».

Мэта конкурсу — прыцягнуць увагу навучэнскай моладзі да еўрапейскай тэматыкі, заахвоціць даследаванне праблемаў еўрапейскай інтэграцыі, раскрыць магчымасці Цэнтра еўрапейскай дакументацыі БДУ ў якасці крыніцы інфармацыі пра Еўрапейскі Саюз.

Да ўдзелу ў конкурсе запрашаюцца студэнты і аспіранты ВНУ Беларусі.

Тэматыка работ, якія прымаюцца да разгляду: эвалюцыя Еўрапейскага Саюза на цяперашнім этапе, рэалізацыя яго палітыкі на ўсіх накірунках, увядзенне еўра, працэс пашырэння Еўрапейскага Саюза і пазіцыі краін-кандыдатаў, перспектывы ўзаемадзеяння Рэспублікі Беларусь з Еўрапейскім Саюзам.

Патрабаванні да работ: на разгляд прымаюцца работы (эсэ) адвольнай формы, напісаныя спецыяльна да конкурсу. Аб'ём работы — не больш за 6 старонак фармату А4 пры памеры шрыфта Times New Roman 12 і паўтарачным міжрадковым інтэрвале.

Крытэрыі ацэнкі: пры разглядзе работ у першую чаргу будучы брацца пад увагу ўзровень ведаў удзельніка конкурсу наконт праблемаў еўрапейскай інтэграцыі, арыгінальнасць падачы матэрыяла, адлюстраванне асабістай ацэнкі разглядаемых праблемаў. Лепшыя работы будучы рэкамендаваныя для публікацыі ў навуковых выданнях і сродках масавай інфа-

СВЯТЫ

Жанчыны

любяць сюрпрызы

Святочная вечарына «Да жанчын з любоўю» пройдзе 7 сакавіка ў актавай зале галоўнага корпуса БДУ (прасп. Ф. Скарыны, 4) для супрацоўнікаў універсітэта. Праграма пачнецца ў 19 гадзін. Упраўленне па справах культуры ўніверсітэта абяцае выступленне папулярных артыстаў беларускай эстрады, дыскатку ад радыё «Юністар», а таксама прызчы, розыгрышы, сюрпрызы. Падчас мерапрыемства будучы працаваць буфеты. Па білеты патрэбна звяртацца ў пакой 211 галоўнага корпуса.

Ганна АНАТОЛЬЕВА

рмацыі.

Прызвы фонд для пераможцаў конкурсу складае:

I месца — падарунак коштам 150 еўра;

II месца — падарунак коштам 100 еўра;

III месца — падарунак коштам 50 еўра.

Канкурсанты павінны накіраваць на адрас Цэнтра еўрапейскай дакументацыі і інфармацыі БДУ (220050, г. Мінск, прасп. Ф. Скарыны, 4, пакой 112, тэл. 209-54-46, 209-53-47, e-mail: tchebotarev@bsu.by ці vorotilina@bsu.by) да 31 сакавіка 2002 года адзін асобнік работы, абавязкова ўказаўшы прозвішча, імя, імя па бацьку ўдзельніка, паштовы адрас (адрас электроннай пошты), кантактны нумар тэлефона (факса), а таксама даўшы ксеракопію студэнцкага білета ці аспіранцкага пасведчання.

Ацэнка работ адбываецца на працягу 2 тыдняў па заканчэнні тэрміну падачы. На наступным пасля гэтага тыдня адбудзецца вызначэнне пераможцаў і ўручэнне ўзнагародаў.

ПАЛАЖЭННЕ

аб правядзенні папярэдніх платных экзаменаў

для паступаючых у Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт у 2002 годзе

Мэтай правядзення папярэдніх платных экзаменаў з'яўляецца прадастаўленне ўсім абітуріянтам магчымасці азнаёміцца з парадкам правядзення ў БДУ ўступных экзаменаў па матэматыцы (пісьмова), па беларускай мове або рускай мове (пісьмовае тэсціраванне), па беларускай мове і літаратуры або рускай мове і літаратуры (сачыненне), па беларускай мове або рускай мове (дыктант), іх зместам і ўзроўнем прад'яўляемых на іх патрабаванняў, ацаніць узровень сваёй асабістай падрыхтоўкі для ўдзелу ў конкурсных уступных выпрабаваннях.

Папярэднія платныя экзамены праводзяцца прыёмнай камісіяй БДУ ў поўнай адпаведнасці з нарматыўнымі дакументамі па арганізацыі і правядзенні ўступных выпрабаванняў.

Па выніках папярэдніх экзаменаў выстаўляюцца адзнакі, якія па жаданні абітуріянта могуць быць залічаны ў якасці экзаменацыйных адзнак пры паступленні ў 2002 годзе ў БДУ на тэрыторыю спецыяльнасці, дзе такія экзамены прадугледжаны «Парадкам прыёму». У гэтым выпадку даведка аб атрыманай на папярэднім экзамене адзнацы павінна быць прадастаўлена ў прыёмную камісію пры падачы дакументаў.

Папярэднія экзамены праводзяцца: па беларускай мове або рускай мове (пісьмовае тэсціраванне), па беларускай мове і літаратуры або рускай мове і літаратуры (сачыненне), па беларускай мове або рускай мове (дыктант) — **14 красавіка**; па матэматыцы (пісьмова) — **21 красавіка**.

Удзел у папярэднім экзамене аплачваецца: па матэматыцы (пісьмова), па беларускай мове або рускай мове (пісьмовае тэсціраванне), па беларускай мове і літаратуры або рускай мове і літаратуры (сачыненне) — у памеры 70 000 рублёў (для абітуріянтаў, якія пастаянна пражываюць у сельскіх населеных пунктах, — у памеры 50 000 рублёў); па беларускай мове або рускай мове (дыктант) — у памеры 50 000 рублёў (для абітуріянтаў, якія пастаянна пражываюць у сельскіх населеных пунктах, — у памеры 30 000 рублёў).

Грошы адпраўляюцца паштовым або банкаўскім перавадам з паметкай «Папярэдні экзамен» на адрас: 220050, г. Мінск, прасп. Ф. Скарыны, 4, БДУ, разліковы рахунак 3622204930033 у Мінскай гарадской дырэкцыі ААТ «Белінвестбанк», код 764. Жадаючыя могуць ажыццявіць аплату непасрэдна ў разлікова-касавых цэнтрах БДУ (вул. Кастрычніцкая, 10 або вул. Бабруйскай, 9).

Для ўдзелу ў папярэднім экзамене абітуріянты ажыццяўляюць адпаведную аплату і падаюць заяву на імя рэктара БДУ, у якой указваюць:

- 1) прозвішча, імя, імя па бацьку;
- 2) поўны хатні адрас з паштовым індэксам і тэлефонам;
- 3) назву папярэдняга экзамена;
- 4) навучэнцы — школу і клас або навучальную ўстанову і курс, а тыя, хто ўжо мае сярэдняю адукацыю, — год заканчэння навучальнай установы і характар цяперашніх заняткаў;
- 5) факультэт, спецыяльнасць і форму навучання, на якую збіраецца паступаць абітуріянт.

Копія квітання аб аплаце прыкладаецца да заявы. Абітуріянты, якія вырашылі прыняць удзел у некалькіх экзаменах, заяву на кожны экзамен пішуць асобна.

Заявы накіроўваюцца пісьмом на адрас: 220050, г. Мінск, прасп. Ф. Скарыны, 4, БДУ, прыёмная камісія або падаюцца непасрэдна ў сакратарыят прыёмнай камісіі (вул. Ленінградская, 16, п. 112, тэл. 226-59-51).

Апошні тэрмін адпраўкі заяў — 5 красавіка 2002 г. Рэгістрацыя ўдзельнікаў папярэдніх платных экзаменаў будзе ажыццяўляцца з 8-00 да 8-45 у вестыбюлі галоўнага корпуса БДУ (прасп. Ф. Скарыны, 4). Накіраванне ў аўдыторыю будзе выдавацца толькі пры прад'яўленні пашпарта ці іншага пасведчання асобы, выдадзенага органамі Міністэрства ўнутраных спраў, і квітання аб аплаце.

Пачатак папярэдніх платных экзаменаў у 9-00.

КНИЖНАЯ ПАЛІЦА

Кнігі для абітуріянтаў, студэнтаў, навукоўцаў

Кніжны кіёск «Універсітэцкая кніга», які працуе ў галоўным корпусе нашага ўніверсітэта з 8.30 да 17.00, прапануе чытачам шырокі выбар навуковай і навучальнай літаратуры. Так, тыя, хто збіраецца паслаборнічаць летам за студэнцкі білет, могуць набыць кнігі серыі «Абітуріянт» па розных дысцыплінах: па фізіцы, хіміі, матэматыцы, біялогіі, рускай мове і літаратуры, беларускай мове і літаратуры.

Апроч таго, цікавым кіёск прапануе набыць і выбраныя навуковыя працы БДУ ў сямі тамах: том 1 — «Педагогіка», том 2 — «Гісторыя», том 3 — «Юрыспрудэнцыя», том 4 — «Фізіка», том 5 — «Хімія», том 6 — «Матэматыка», том 7 — «Біялогія». Вялікім попытам карыстаюцца кнігі «Рэктары БДУ» і «Прафесары і дактары БДУ», а таксама буклет «БДУ — 80 год». Студэнты могуць набыць навучальныя дапаможнікі па розных дысцыплінах, напісаныя выкладчыкамі нашага ўніверсітэта.

А тым, хто хоча парадаваць блізкіх прыгожым і цікавым сувенірам, кіёск прапануе календары «Класічныя ўніверсітэты», «Факультэты БДУ», «Свет каменя», «Свет манет», «Свет птушак», «Свет прыроды».

Л.М. ДУБАВЕЦ

НЕ ПРАМІНІЦЕ!

5-6 красавіка на гістарычным факультэце БДУ пройдзе беларуска-польскі міжнародны семінар «Гісторыя і яе эпоха. Юзаф Пілсудскі ў гісторыі Польшчы і Беларусі».

25-27 красавіка на гістарычным факультэце БДУ будзе наладжана міжнародная канферэнцыя «Лагер смерці Трасцянец і праблема вывучэння генацыду на акупаваных тэрыторыях у часы Другой сусветнай вайны».

Па больш падрабязнай інфармацыі звяртайцеся, калі ласка, па тэл. 222-36-07, факс 226-01-75, e-mail: kozak@tyt.by

К.І. КОЗАК

АКТУАЛЬНА

Акцыя «Здароўе»

Штогод у аддзяленне пухлінаў малочнай залозы НДІ анкалогіі ў Бараўлянах звяртаюцца каля 3000 жанчын. І ў 5-7 % з іх выяўляюць рак. Характэрна, што ўзрост пацыентак штогод зніжаецца: апошнім часам сярод іх сустракаюцца нават школьніцы.

Гэтыя лічбы галоўны мамалаг міністэрства аховы здароўя Ляанід Путырскі прыводзіў на сваіх кансультацыях не дзеля таго, каб напалохаць пацыентаў, а каб прымусіць іх сур'ёзна задумацца пра сваё здароўе. Разам з іншымі вядомымі дактарамі ён на мінулым тыдні прымаў удзел у дабрачыннай акцыі «Здароўе», якую вось ужо чацвёрты раз праводзіць Саюз жанчын БДУ.

На прыём да спецыялістаў прыйшлі больш як дзвесце жанчын: студэнтка БДУ, выкладчыца ўніверсітэта і проста тыя, хто жадаў правесці сваё здароўе і атрымаць кансультацыю і кваліфікаваную параду.

Да гастрэнтэролага Івана Бранаўца звярталіся пераважна з хваробамі стрававальнай сістэмы — напэўна, самымі распаўсюджанымі сярод студэнцтва. «Не менш востра стаіць і пытанне з хваробамі шчытападобнай залозы», — кажа доктар-эн-

дакрынолаг, загадчыца абласной клінічнай бальніцы Ірына Бранаўца. Амаль ва ўсіх, хто прыйшоў на прыём, выяўляюць паталогію.

Не засталіся без пацыентаў і гамеапат Галіна Гуткоўская і кандыдат медыцынскіх навук Эма Рудэнка, якая апрача прыёму правяла яшчэ і лекцыю на-конт такой хваробы, як астэапароз.

Добрачынная акцыя не абмежавалася толькі праблемамі здароўя. Паралельна з дактарамі прыём вялі кансультацыю і юрысты Валянціна Бранаўца, Тамара Пятчанка і Сяргей Сакалоў. Як высветлілася, самымі актуальнымі

былі пытанні, звязаныя з уцягваннем моладзі ў шматлікія секты.

Акцыя «Здароўе» — гэта не толькі разавыя бясплатныя кансультацыі. У рамках гэтай акцыі пры дапамозе Саюза жанчын БДУ адкрыты кіёск у інтэрнаце № 3, дзе цэны на лекі ніжэй на 20-25 % за гарадскія. Апрача таго, Саюз жанчын пастаянна аказвае гуманітарную дапамогу супрацоўнікам ўніверсітэта, малазабеспечаным, шматдзетным і студэнцкім сем'ям. З лёгкай рукі старшыні Саюза Святланы Савінай ужо другі год у БДУ працуе і клуб «Здарова сям'я — здарова нацыя», мэтай якой — навучыць берагчы здароўе з маладых гадоў.

Вольга ШАЎЧУК

КАНФЕРЭНЦЫ

Географ і перакладчык

20 лютага ў БДУ адбылася міжнародная навуковая канферэнцыя, прысвечаная 200-годдзю з дня нараджэння Міхаіла Паўлавіча Урончанкі (1801—1855), у якой прынялі ўдзел навукоўцы Беларусі, Польшчы і Расіі. Апроч масітых навукоўцаў (В. Грыцкевіч, А. Грыцкевіч, Г. Сініла), з дакладамі на канферэнцыі выступілі Віталія Навікава (магістратура БДУ), студэнткі БДУ Таццяна Вараб'ева (філфак) і Вольга Захаранка (ФМА).

Міхаіл Паўлавіч Урончанка нарадзіўся ў мястэчку Копысь Магілёўскай губерні (зараз Аршанскі раён). Пасля гімназіі Урончанка паступіў у Маскоўскі ўніверсітэт, але неўзабаве перайшоў у ваеннае вучылішча, якое рыхтавала афіцэраў для Генштаба рускай арміі.

У 1824—1827 гг. ён атрымлівае адукацыю па астраноміі і геадэзіі ў Дэрпцкім універсітэце. Потым служыць у Пецярбургу пры ваенным міністэрстве; на той час ён дасканалы валодаў нямецкай, англійскай, французскай і італьянскай мовамі.

Пры канцы 1833 г. Урончанка (ужо як знаўца турэцкай, балгарскай, старажытна-і новагрэчаскай моваў) быў накіраваны ў Малую Азію, на тэрыторыю Турцыі для збору ваенных і географічных-статыстычных звестак. Гэта не быў шлях падарожніка, для якога цяжкасці вандроўнага жыцця ўзнагароджваюцца прыемнымі ўражаннямі і ўспамінамі. Гэта была служба — з велізарнай адказнасцю, пастаяннымі клопатамі, перашкодамі і небяспекай.

Маршруты па Турцыі праходзілі ў цяжкіх умовах, але Урончанка змог сабраць каштоўныя матэрыялы і для Генштаба, і для географічнай навукі. Ён праехаў конна каля 10 тысяч вёрстаў. Вынікі працы ў Малай Азіі, якія пазней адбіліся на яго здароўі пастаяннымі прыступамі малярыі, былі вышэй усіх спадзяванняў.

Ён стаў шырока вядомым у Расіі і Еўропе як навуковец-географ пасля выхаду манарграфіі

«Агляд Малай Азіі ў яе цяперашнім стане», якая атрымала высокую ацэнку. І ў 1845 г. палкоўнік М.П. Урончанка стаў адным з 17 заснавальнікаў Рускага Геаграфічнага таварыства.

Але зараз Урончанка больш вядомы як першы перакладчык на рускую мову твораў Шэкспіра, Гётэ, Байрана і Адама Міцкевіча, з якім ён пазнаёміўся яшчэ ў Вільні ў 1823 г.

У 1827 г. ён апублікаваў пераклады з «Гамлета» Шэкспіра і «Манфрэда» Байрана; годам пазней упершыню ў Расіі выдаў поўны пераклад «Гамлета». У 1829 г. ён надрукаваў пераклад паэмы «Dziady» Адама Міцкевіча пад назвай «Праотцы»; А.С. Пушкін і В.А. Жукоўскі, А.С. Грыбаедаў і П.А. Вяземскі ўпершыню пазнаёміліся і ацанілі творчасць Адама Міцкевіча праз гэты пераклад.

У 1831 г. ён надрукаваў пераклад паэмы Міцкевіча «Конрад Валенрод», а таксама «Сон Сарданапала» з аднайменнай паэмы Байрана; у Маскве часткова быў надрукаваны «Кароль Лір» Шэкспіра. Вярнуўшыся з Малай Азіі, Урончанка скончыў пераклад «Макбета» Шэкспіра і апублікаваў яго ў 1837 г.

У 1844 г. дзейнасць Урончанкі як перакладчыка дасягнула свайго апагею — быў апублікаваны пераклад «Фаўста» Гётэ і каментарый да паэмы. На жаль, гэта быў апошні друкаваны пераклад М.П. Урончанкі...

У 1848 г. ён вярнуўся на ваенную службу і ўзначаліў трыангуляцыйныя работы на поўдні Расіі. Гэтыя работы цалкам падарвалі яго здароўе. З-за хуткачэсных сухотаў Урончанка сканаў 4 лістапада 1855 г. Аднак ён паспеў падрыхтаваць для друку вынікі сваіх апошніх працаў па практычнай астраноміі, надрукаваных пасмяротна.

Генерал-маёр Урончанка сканаў і пахаваны ў Харкаве — там, дзе яго напаткала смерць. Уяўляецца мэтазгодным перанесці яго астанкі на радзіму — беларускі г. Копысь, паставіць там помнік М.П. Урончанку. Ён гэта заслужыў.

Валерый ЯРМОПЕНКА,
доктар географічных навук

НАВІНЫ СТУДГАРАДКА

Створаны Метадычны Цэнтр

8 лютага створаны Метадычны цэнтр студэнцкага гарадка БДУ, у склад якога ўвайшлі метадысты па сацыяльна-педагагічнай, псіхалагічна-педагагічнай, інфармацыйна-выхаваўчай, культурна-масавай і спартыўна-аздараўленчай рабоце. Цэнтр створаны з мэтай удасканалення навукова-метадычнага забеспячэння выхаваўчага працэсу, забеспячэння метадычнай базы педагагічнай дзейнасці студгарадка. Супрацоўнікі Метадычнага цэнтра будуць арганізоўваць і праводзіць педагагічныя семінары, метадычныя заняткі і навуковыя канферэнцыі, ажыццяўляць метадычнае куратарства і каардынацыю дзейнасці органаў студэнцкага самакіравання і педагагічных работнікаў, удасканальваюць навукова-метадычную базу, абагульняць і распаўсюджваюць перадавы педагагічны досвед.

Студэнцкі калектыў у інтэрнаце

12 лютага ў інтэрнаце № 3 адбыўся чарговы педагагічны семінар-практыкум на тэму «Фармаванне студэнцкага калектыву ва ўмовах інтэрнату», дзе прысутнічалі намеснік дырэктара па выхаваўчай рабоце А. Невава, метадысты студгарадка В. Якжык, І. Клімковіч, І. Хазеева, педагагічны калектыў.

Сацыяльныя педагогі і педагог-псіхолог інтэрната № 3 выступілі з дакладамі і абмеркавалі пытанні спецыфікі мікрасацыяму ў інтэрнатах, псіхалагічных аспектаў працэсу фармавання студэнцкага калектыву і ролі сацыяльнага педагога ў гэтым працэсе. Падчас абмеркавання было закранута пытанне пра спосабы вырашэння міжсабовых канфліктаў у інтэрнатах.

Пасля выступу дакладчыкаў сацыяльныя педагогі распавядалі пра практычны досвед сваёй працы і дзейнасць органаў студэнцкага самакіравання, асабліва адпартыўнага студэнтаў ва ўмовах інтэрнатаў.

Пры падвядзенні вынікаў семінара была вызначаная стратэгія сумеснай дзейнасці студгарадка і педагагічных калектываў інтэрнатаў.

Інфармацыйная служба студэнцкага гарадка БДУ

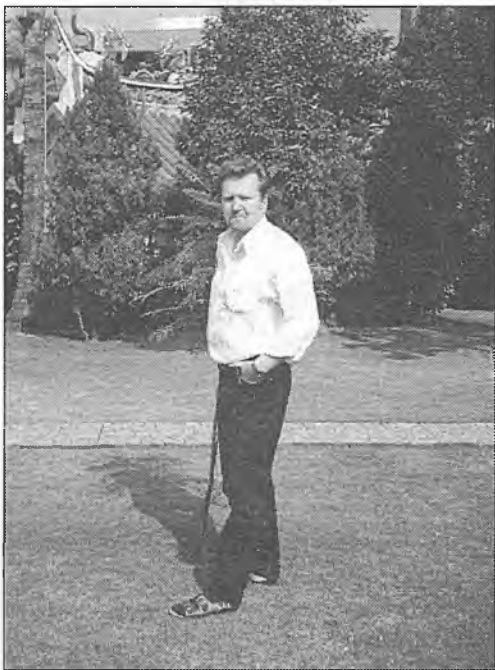
АСОБЫ

Начальнік — творчы, калектыў — культурны

У каго, на вашу думку, самы моцны голас? Якім бы ні быў ваш адказ, супрацоўнікі ўпраўлення па справах культуры БДУ знойдуць нагоду з вамі паспрачацца. Бо яны ўпэнены, што самы моцны голас усё ж у іх начальніка. Ва ўсякім разе, размаўляе Уладзімір Міхайлавіч Макарэвіч з імі гучна... Цікава, што гэты факт не надта засмучае яго падначаленых. Наадварот, горш, калі начальства пачынае паводзіць сябе ціха. Тут ужо дакладна: «Нешта не так!»

«Адкуль такі голас?» — пытаюся ва Уладзіміра Міхайлавіча.

— О, дык гэта ж вельмі цудоўны, добра пастаўлены голас, яшчэ з нятыкаў па сцэнічным маўленні ў тэатральным інстытуце. Выкладчыца гэтага прадмета заўсёды мне гаварыла:

«Валодзя, у вас бліскучыя даныя! Такі моцны, грымотны голас!» А я быў вельмі добрым студэнтам і ўмеў гэтыя словы цаніць. Дагэтуль памятаю, як мы «Гамлета» ставілі...

— А вы памятаеце, калі менавіта ў вашай душы ўзнікла любоў да акцёрскага майстэрства?

— Яшчэ ў дзяцінстве. Тэатр, які прыязджаў да нас тады (я нарадзіўся ў вёсцы на Слуцчыне), падаўся мне такім таямнічым і ўзнёслым, што я не змог пакінуць мару з'явіцца на сцэне самому. Удзельнічаў у школьных спектаклях. Але, трэба сказаць, заўсёды адрозніваўся нясмеласцю...

— Вам усё ж такі ўдалося яе пераадолець?

— Не сказаў бы, што поўнасьцю.

Нават цяпер я не вельмі свабодна пачуваю сябе на сцэне і пазбягаю розных публічных выступленняў. Хоць і не супраць часам пабыць у цэнтры ўвагі.

— Як я ведаю, нясмелыя людзі хутчэй за ўсё закрытыя па сваёй натуре. Я б не сказала, што вы адносіцеся да іх.

— Справа ў тым, што я апелірую крыху да іншых паняццяў: шчырасць, чыстасардэчнасць у адносінах з людзьмі — гэта не зусім адкрытасць, але блізка да яе. Чалавек не можа лічыць сябе творчым, калі ён не здольны паказаць і падараваць усю шыршыню сваёй натуре, быць шчырым і адкрытым. Дый людзей няма чаго баіцца. Нават калі нейкі чалавек спачатку і насцярожаны ў паводзінах з табой, пасля таго, як зразумее, што ты не хочаш яму нічога дрэннага, ён таксама зменіць сваё амплуа. Я заўсёды лічыў, што любой пастаўленай мэты можна дабівацца толькі адкрытымі метадамі.

— Уладзімір Міхайлавіч, прабачце за настойлівасць. Вашай мэтай, або марай, было стаць акцёрам. Сёння вы адміністратар. Ці шкадуеце?

— Так, акцёрам я хацеў стаць. І дзеля гэтага мог пераадолець любы перашкоды. Нават сваю часовую няўпэўненасць ва ўласным жаданні. Пасля васьмі класаў я чамусьці, наравячы блізім, паступіў у Пружанскі сельскагаспадарчы тэхнікум на электрыка.

Аднак потым, пасля войска, я мэтанакіравана імкнуўся рэалізаваць свае памкненні. Нарэшце, я паспяхова скончыў рэжысёрскае аддзяленне сённяшняй Акадэміі мастацтваў у Мінску. Акцёрам я не стаў. Стаў адміністратарам. І лічу, вельмі добрым адміністратарам з творчым падыходам да любой справы. Я ў сабе адкрыў талент арганізатара. І на сённяшні дзень ужо не шкаду пра сваю згубленую «акцёрскую кар'еру». А мая праца падаецца мне цікавейшай, чым акцёрская.

— На гэтай пасадзе вы працуеце больш за 20 гадоў. І ўсё яшчэ цікава?

— Мабыць, таму, што мне аднойчы пашанцавала — я трапіў у БДУ. Пасля гэтага я кожны дзень з душэўным трапятаннем, не пабаюся гэтага

слова, пераступаю парог гэтай навучальнай установы. Мяне не перастаюць здзіўляць людзі, з якімі мне даводзіцца сутыкацца па рабоце. Мала таго, што яны высокаінтэлектуальныя і добра адукаваныя, дык яны яшчэ вельмі цікавыя і яркія асобы. Ва ўніверсітэце гэта ўжо норма, калі матэматык або фізік піша вершы або спявае ў нашым хоры. Ну і, зразумела, моладзь, якая тут навучаецца. Яе няўрымслівасць і энергія прымуюць мяне забываць пра ўзрост. Я адчуваю сябе маладым...

— Колькі часу вы можаце праводзіць на працы?

— Магу працаваць суткамі. Асабліва напружана якога-небудзь мерапрыемства. Я стараюся сам нічога не рабіць «дзеля галачкі» ў справах і іншых на гэта скіроўваю. Магу смела сказаць, што па маштабах працы, якая праводзіцца нашым ўпраўленнем па справах культуры, з БДУ не могуць параўнацца іншыя вышэйшыя навучальныя ўстановы. Успомніце хоць бы Дзень ведаў і выпускны баль, навагоднія святкаванні. Дзе вы яшчэ бачылі такія відовішчыя шоу? А ўсё таму, што БДУ лічыць святым абавязкам добра сустраць свайго студэнта і добра яго адправіць.

— Шоу сапраўды відовішчыя і грандыёзныя. І працаваць трэба шмат, каб госці атрымалі такое задавальненне, як на ўніверсітэцкіх прадстаўленнях. Але я ведаю, што ва ўніверсітэце ажно дзевяць народных творчых калектываў. Калі вы прыйшлі ў БДУ на працу, іх было пяць. Гэта што, цвёрдая пазіцыя: калектыў абавязкова павінен насіць званне народнага?

— Я скажу інакш. Хацелася б, каб кожны калектыў займеў свой поспех. А званне народнага шмат патрабуе ад яго. Гэта і канцэртная дзейнасць, і матэрыяльная база, і стабільнасць. Фальклорны калектыў «Неруш», акадэмічную харавую калэлу, аркестр народных інструментаў, музычны тэатр, танцавальны ансамбль «Крыжачок», студэнцкі драматычны тэатр «На балконе», дзіцячы танцавальны калектыў «Літарынка», КВЗ нашага ўніверсітэта добра ведаюць не толькі ў Беларусі, але і далёка за яе межамі. Многія з універсітэцкіх калектываў аб'ездзілі са сваімі канцэртнымі праграмамі амаль увесь свет: былі ў Тайвані, Японіі, Паўднёвай Афрыцы, Аўстраліі, Аўстрыі, Егіпце, Новай Зеландыі, Сірыі, Ізраілі, Германіі, Італіі, Іспаніі, Нарвегіі, Швецыі, Даніі, Шатландыі, на астравах Фіджы і г.д.

— Для таго каб выехаць, патрэбны грошы. Хто звычайна высту-

пае ў якасці спонсара?

— Зразумела, у першую чаргу рэктарат, а таксама гарадскія ўлады і інш. Гэта ж вялікая прапагандысцкая праца. Уявіце сабе, універсітэт Валенсіі ў Іспаніі ладзіць фестывалі акадэмічных хароў, якія збіраюць творчыя калектывы ажно з сарака краін свету, а часам і болей. Цудоўна, калі БДУ таксама можа заявіць пра сябе.

— Уладзімір Міхайлавіч, як ідуць справы з утварэннем новых творчых калектываў у БДУ? І ці можа-

адпачыць ад працы?

— Маё моцнае захапленне — вандроўкі. Здаецца, я мог бы нават пехама ісці хоць на край света. Гэта развівае, пашырае круггляд і прыносіць новыя дадатныя эмоцыі. З кожнай новай краіны я вязу дамоў лыжку з лэйблам горада. Напрыклад, быў у Нарвегіі шэсць разоў — значыць, у мяне ёсць шэсць лыжак з кожнага горада, у якім я спыняўся. Памятаю, калі ездзіў на Тайвань, ледзь ногі не збіў, каб знайсці такую лыжку (там жа палач-

кае вы назваць хаця б адзін такі — малады, але з вялікімі надзеямі?

— Зусім нядаўна ўзнікла вакальная група «VOX», у якую ўваходзяць шэсць юнакоў. Трэба сказаць, што да нас часта звяртаюцца маладыя людзі, якія хочучы стварыць свой вакальна-інструментальны ансамбль. Яно і не дзіўна: яны знаходзяцца якраз у тым узросце, калі хочацца самавыявіцца. І вельмі прыкра, што часцяком мы не можам ім нічым дапамагчы. У нас цяжкасці з памяшканнямі для рэпетыцый, з матэрыяльнай базай. Шкада яшчэ і таму, што мы маглі б такім чынам вырашаць праблему наркаманіі і алкагалізма. Не сакрэт, што інтэлектуальная моладзь таксама з ёй сутыкаецца. На жаль, адпаведныя структуры гарвыканкама, якія пастаянна напамінаюць нам, што мы павінны праводзіць адпаведную работу, не могуць нам дапамагчы матэрыяльна. Уззяць хоць бы мерапрыемства, прысвечанае барацьбе са СНІДам. Калі б нам выдзелілі хоць крыху грошай, яно магло прайсці на іншым узроўні і здзейсніць значна больш моладзі.

— Ці падтрымлівае БДУ творчыя сувязі з іншымі вышэйшымі навучальнымі ўстановамі нашай краіны?

— Безумоўна. Апошнім часам нават модным стала праводзіць турніры КВЗ паміж рознымі ВНУ.

— Уладзімір Міхайлавіч, святыя — святымі, але вы як адміністратар, мабыць, нямаеце часу выдаткаваць на падпісанне розных папер і правядзенне перамоў. Зразумела, вынік варты таго. Але ж, мабыць, хочацца калі-небудзь зусім

камі любяць есці.) Але ўсё ж знайсці шую. Люблю вечарамі раскладаць гэтыя свае трафеі, а таксама фатаграфіі, і ўспамінаць, дзе быў і што бачыў.

— А ўсё ж такі бывае, што ўсё надакучыла і хочацца неадкладна нешта змяніць?

— У такіх хвілінах я чамусьці думаю, што з мяне мог бы атрымацца добры хірург. Чаму хірург, не ведаю. Вельмі высакародная і патрэбная людзям професія. Але пераступаю парог БДУ — і зноў хочацца дарчыць гэтым людзям радасць і ладзіць святы.

— Уладзімір Міхайлавіч, з нагоды 80-годдзя БДУ Указам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь № 612 ад 1 лістапада 2001 года вам было нададзена ганаровае званне «Заслужаны дзеяч культуры Рэспублікі Беларусь». Так і было сказана — за заслугі ў развіцці народнай творчасці, вялікі асабісты ўклад у актывізацыю культурнага жыцця БДУ. Лічыцца, што вы — вядомы спецыяліст у галіне развіцця мастацкай творчасці, падрыхтоўкі і правядзення вялікіх канцэртных тэатралізаваных шоу-праграмаў і што пры вашым непасрэдным удзеле БДУ ператварыўся ў адзін з найважнейшых цэнтраў культурнага жыцця краіны. Прыемна?

— Зразумела, прыемна, калі прызнаюць твае заслугі і аказваюць табе ўсялякую пашану. Мяне гэта падбадзёрвала і скіравала ўсе мае думкі толькі ў рэчышча мастацкай творчасці.

Ганна АНАТОЛЬЕВА

ПОСТФАКТУМ

Ідэальная пара

Ці верыце вы ў тое, што за адно імгненне можна перамяніць усё сваё жыццё, забыць пра ўсё на свеце і пачаць жыць па-новаму — дзеля кагосьці? Тыя хлопцы і дзяўчаты, што вераць у гэта і могуць пайсці на ўсё дзеля кахання, сабраліся 14 лютага ў студгарадку на гульні «Каханне з першага позірку».

Ахвочых паўдзельнічаць набралася шмат, але патрапіць на гульні атрымалася толькі ў чатырох хлопцоў і чатырох дзяўчат. Але і для іх гэта было не так проста. Спярша ўдзельнікам давалася адказаць на некалькі пытанняў. Ад дзяўчат прысутныя даведаліся, што трэба рабіць, калі хлопец адмаўляецца есці прыгатаванае табой, не адказвае на лісты ці ўвогуле ігнаруе. А ад хлопцаў — якіх дзяўчат называ-

юць ідэальнымі (аказваецца, усе мы ідэальныя і непаўторныя) і як паводзіць сябе, калі пабачыш, што дзяўчына капаецца ў тваіх рэчах. Між іншым, адзін з удзельнікаў на гэтае пытанне адказаў проста і лаканічна: «Калі капаецца, значыць, ёй нешта там патрэбна». Так што, дарагія дзяўчаты, рабіце што хочаце — і нічога вам за гэта не будзе. Магчыма...

Крыху прыгледзеўшыся, узважыўшы ўсе «за» і «супраць», удзельнікі зрабілі свой выбар. І, як высветлілася, вельмі правільны: супалі тры пары! Але ідэальнай стала толькі адна — Вольга Парахня і Аляксей Цівунчык. Ролю журы пры гэтым выконвалі гледачы, якія прагаласавалі за ідэальную пару моцнымі і доўгімі апладысмантамі. Ну, а закаханая парачка, пабыўшы на самоце, праз паўгадзіны правільна адказала амаль на ўсе пытанні і выйграла галоўны прыз — запрашэнне на рамантычную вячэру ў рэстаране «Шынок у Лявона».

Кацярына ЛОБАЧ, студэнтка III курса факультэта журналістыкі Фотаздымак Генадзя КРАСКОЎСКАГА

КОНКУРСЫ

Дзевяць серэнад за вечар

Самая моцная, самая таленавітая, самая галантная і непаўторная палова чалавецтва сабралася 21 лютага ў сталовай інтэрната № 5 для таго, каб змагацца за права насіць тытул «Супермен 2002».

Дзевяць хлопцаў з інтэрнатаў БДУ муслі прадаманстраваць свае таленты ў чатырох конкурсах: «Вобраз», «Серэнады», «Цяжкія сітуацыі», «Прызнанне ў каханні».

Барацьба была напружанай. Журы няпроста было выбраць самага-самага. Пачуць за адзін вечар у непаўторным выкананні дзевяць выдатных прызнанняў у каханні, столькі ж песень-серэнад, выбраных хлопцамі загадзя, і не менш арыгінальных адказаў на пытанні — гэта няма-ла!

Да таго ж трэба зазначыць, што ўсе канкурсанты выявіліся такімі рознымі і арыгінальнымі. Напрыклад, Вячаславу Піпко з інтэрната № 7 пры дапамозе запаленых свечак, шампанскага, цудоўных ружаў удалося стварыць абстаноўку рамантычнага вечара для прызнання ў каханні сваёй дзяўчыне. Яўген Сілівец з інтэрната № 4 узрушыў залу сваёй чыстай італьянскай мовай пад прафесійны акампанемент гітары. А вось Аляксандр Коўцік з інтэрната № 6 зладзіў выдатнае шоу з падтанцоўкамі, якому пазайздросціў бы нават сам Рыкі Марцін. Дарэчы, менавіта яму і дастаўся тытул «Містэр 2002». А прыз глядацкіх

сімпатый атрымаў Аляксандр Мацяс з інтэрната № 1: энергічны, вясёлы, абаяльны хлопец «заводзіў» публіку з паўбарота. «Містэр Галант-насць» быў абраны Сцяпан Хаперскі з інтэрната № 7, які сваімі паводзінамі і манерай трымацца на сцэне поўнацю апраўдаў гэтае званне.

А самым-самым, «Суперменам 2002» стаў Ігар Багасай з інтэрната № 10, заветная мара якога — падарыць каханай дзяўчыне мільён і адну пунсовую ружу. На сцэне Ігар трымаўся вельмі ўпэўнена, мабыць таму, што яму дапамагалі вясёлыя балельшчыкі.

Арганізатары дзякуюць заснавальнікам і спонсарам, якія паспрыялі таму, каб конкурс «Супермен 2002» адбыўся: рэктарату БДУ, Аляксандраваму савету студгарадка, упраўленню выхавальнай работы з моладдзю, рэктару «Навучальнага цэнтра Аляксандры Лазоўскай» А. Лазоўскай, дырэктару рэстарана «Шынок у Лявона» Г. Грыгарану.

Яшчэ раз віншваем усіх фіналістаў, пераможцаў розных намінацый, а таксама жадаем ім кахання, удачы і выканання жаданняў!

Юлія ПАЗАР,
студэнтка III курса факультэта
журналістыкі

Фотаздымак Генадзя КРАСКОЎСКАГА

МІЖНАРОДНАЕ СУПРАЦОЎНІЦТВА

Германія: навуковы абмен

Згодна з конкурсным рашэннем акадэмічнай навуковай службы абмену Германіі (ДААД), сярод спецыялістаў Беларусі, абраных для навукова-даследчай працы, прысвечанай даследаванню германскай акупацыйнай сістэмы на Беларусі ў гады другой сусветнай вайны, я атрымаў на працягу кастрычніка-снежня 2001 года магчымасць стажыравацца ў Германіі. Праграма была разлічаная на два месяцы і арыентавалася перш за ўсё на працу ў архівах і бібліятэках.

У Йенскім універсітэце разам з доктарам гісторыі Томасам Бонам і з дапамогай дырэктара Інстытута гісторыі прафесара Луца Нітама і доктара габлітванага Йохіма фон Путкама для студэнтаў гэтай установы мы наладзілі семінар «Скаргі і заявы насельніцтва як гістарычная крыніца паўсядзённасці Савецкага Саюза». Варта адзначыць, што аператыўна выдадзеныя навучальныя праграмы Йенскага універсітэта (і не толькі гэтага семінара) становяцца шырока вядомымі па-за межамі універсітэта. Гэта вельмі важна, таму што дапамагае студэнтам нават з іншых ВНУ азнаёміцца з тэматыкай лекцый і семінараў і наведваць іх. Дарэчы, менавіта такім чынам студэнтка Лейпцыгскага універсітэта Надзін Вюстна стала ўдзельніцай нашага семінара.

Аснову семінара склала моладзь, якая бывала ў Беларусі, у БДУ: Райк Айнакс, Надзін Кеслер, Себасцьян Шлегель, Анцэ Скірл, Стыф Пфлюгель і інш. Былі і тыя, хто займаўся рускай гісторыяй, але палічыў, што не лішне будзе азнаёміцца і з гісторыяй Беларусі. Гэта Міхель Абасэр, Аніта Прога, Дзіма Турыцын. У дыскусіях (з дастаткова шырокім выкарыстаннем нямецкай і рускамоўнай літаратуры, далучэннем да абмеркавання выкладчы-

каў і студэнтаў іншых спецыялізацый) утваралася, хоць і часова, своеасабліва беларуска-нямецкая школа гісторыкаў. Шчырасць і адкрытасць размовы паспрыялі сяброўскім адносінам, якім не перашкодзіла нават жаданне прадставіць асабістыя погляды і доказы.

Вынікам семінара сталі падрыхтаваныя ўдзельнікамі тэкставыя матэрыялы, пераклады з рускай і беларускай на нямецкую мову. Гэта дало магчымасць падрыхтаваць арыгінальнае дакументальнае выданне, якое запланавана выдаць на працягу года.

Трэба зазначыць, што добрае ўражанне засталася ад знаёмства з універсітэтам, дзе забяспечаны выдатныя ўмовы для выкладчыкаў і студэнтаў. Нездарма шмат часу яны аддаюць бібліятэкам і чытальным залам. Працуюць вельмі старанна. Іх падрыхтоўка заканчваецца толькі ў вячэрні час. Вельмі важна і тое, што навукоўцы, якія займаюцца гісторыяй Усходняй Еўропы, акрамя англійскай ці французскай валодаюць рускай мовай альбо (адпаведна спецыялізацыі) польскай, румынскай, сербскай і г.д. Актывізацыя формў навучання спрыяе шырокім навуковым абмен думкамі. На запрашэнне кафедры факультэта штотыдзень прыязджаюць гісторыкі з іншых універсітэтаў. Давялося і мне прымаць удзел у такіх мерапрыемствах, слухаць выступленні спецыялістаў з ЗША, Швейцарыі і Германіі. Хочацца адзначыць, што запрашаюць не толькі слынных навукоўцаў, але і маладых аспірантаў, а кожнаму выступленню надаюць дыскусійны характар.

Другім накірункам стажыроўкі стала праца ў бібліятэках Берліна, Йены, Білефельда, Фрайбурга з вялікай колькасцю невядомых для беларускіх даследчыкаў навуковых выданняў, а так-

сама ў архівах Берліна і Фрайбурга. Так, знаёмства з дакументамі Бундэсархіва (Берлін) дазволіла пераканацца, што існуюць шырокія перспектывы навуковай інтэрпрэтацыі мноства невядомых для нашых даследчыкаў першакрыніц. У гэтай частцы працы мне вельмі дапамаглі сустрэчы з дырэктарам Дома Ванзее-Канферэнц Норбертам Кампе і яго намеснікам Вольфам Кайзерам, якія не толькі аказалі дапамогу ў арганізацыі даследавання, але пазнаёмілі з новымі падходамі нямецкай грамадскай да дзейнасці вермахта на акупаваных тэрыторыях. Тут хацелася б адзначыць новыя падыходы да вывучэння вайны з боку кіраўніка нямецка-рускага музея Берлін-Карлхорст доктара Яна Пітэра.

Наведванне Бундэсархіва (ваенны архіў) у Фрайбургу мела істотнае значэнне. Разам з дактарантам мясцовага універсітэта Йорган Ганцмюля, які займаецца праблемамі блакаднага Ленінграда, а таксама супрацоўнікам архіва доктарам Гердам Юбершэрам нам пашчасціла знайсці цікавыя дакументы па гісторыі саюзных армій на тэрыторыі Беларусі, дзейнасці шматлікіх ваенных, ваенна-эканамічных фарміраванняў. На вялікі жаль, часу на глыбокае даследаванне так і не хапіла, хоць праца вялася ад званка да званка.

Важным аспектам стажыроўкі можна лічыць магчымасць сустрэчаў і абмену навуковымі думкамі з вядомымі спецыялістамі-гісторыкамі Сюзанай Баргэт (Англія), Штэфанам Мерлам (Білефельд), прафесарам Бохумскага універсітэта Бернтам Бонвічам, які бліскава аналізаваў пытанні аб'яднання Германіі. Спадар Бонвіч, добра ведаючы савецкую гісторыю, мае цікавасць і да гісторыі Беларусі. Праўда, ён выказаў занепакоенасць нязначнасцю сувязяў з нашым універсітэтам.

У рамках навуковых сустрэч і семінараў мне давалося двойчы быць у Гамбургскім універсі-

тэце. Прафесар Франк Гальчэўскі запрасіў мяне прачытаць даклад па праблемах калабарацыі на Беларусі. Слухачамі былі каля 100 выкладчыкаў, студэнтаў, якія цікавіліся гісторыяй. Прадстаўнікоў універсітэта ў Білефельдзе зацікавіла метадалагічнае забеспячэнне арганізацыі семінараў па скаргах і заявах у Беларусі. Менавіта гэтая навучальная ўстанова мае значны поспех у пашырэнні новых метадаў гістарычных даследаванняў, у тым ліку па гісторыі паўсядзённасці. Сустрэча з супрацоўнікамі гэтага універсітэта была карыснай і дазволіла параўнаць узровень навуковых тэарэтычных напрамкаў беларускай і нямецкай школ.

Напрыканцы сваёй стажыроўкі ў Германіі я быў прыняты рэктарам універсітэта прафесарам Карлам-Ульрыхам Мейнам, які адзначыў перспектывы пашырэння кантактаў паміж нямецкімі навукоўцамі і прадстаўнікамі Усходняй Еўропы.

Дарэчы, на час сустрэчы сярод навукоўцаў універсітэта было не менш за 80 чалавек, якія таксама стажыраваліся ці рыхтаваліся да абароны доктарскіх. Сярод іх мала прадстаўнікоў Расіі, а таксама з нашага універсітэта.

Паездка ў Германію дала падставы зрабіць мноства высноваў. Напрыклад, пра тое, што ў Германіі ёсць вядомыя спецыялісты, якія маюць жаданне прыцягнуць да сумеснай працы маладых беларускіх навукоўцаў. Перш за ўсё сярод іх трэба назваць доктара Йенскага універсітэта Томаса Бона і прафесараў — загадчыка аддзялення гісторыі Усходняй Еўропы Йогіма Путкама, Бернта Бонвіча (Бохумскі універсітэт) Франка Гальчэўскага (Гамбургскі універсітэт), а таксама доктара Норберта Кампе (Берлін) і інш.

К.І. КОЗАК,
дацэнт кафедры
крыніцазнаўства
гістарычнага факультэта

ВАНДРОЎКІ

У госці да суседзяў

У сярэдзіне лютага група студэнтаў БДУ (лідэры маладзёжных арганізацый, члены студсаветаў) на чале з прарэктарам па вучэбна-выхаваўчай рабоце і сацыяльных пытаннях У.В. Суворавым наведвала Літву: Вільнюс, Тракайскі замак, Каўнас.

На прыёме ў рэктара Вільнюскага універсітэта прафесара Б. Ёдкі ў прысутнасці прадстаўнікоў рэктарата і пасольства Беларусі ў Літве быў падпісаны дагавор аб супрацоўніцтве паміж Студэнцкім саюзам БДУ і Асацыяцыяй студэнтаў Вільнюскага універсітэта.

Наведвалі студэнты універсі-

тэцкую бібліятэку, у фондах якой захоўваецца больш за 5,5 мільёна кніг. Пабывалі таксама ў літоўскім Сейме: у зале для прэс-канферэнцый, у кабінете прэзідэнта краіны Валдаса Адамкуса, сустрэліся з дэпутатамі Літвы — віцэ-спікерам Гінтарасам Стапанавічусам, дэпутатам Юліюсам Вясялкам, які ўзначальвае групу падтрымкі сяброўскіх сувязяў з Рэспублікай Беларусь. Пабывалі студэнты нашага універсітэта і ў беларускай амбасадзе ў Літве — беларускім востраве ў цэнтры Вільнюса.

Іна ХАЗЕЕВА

У бібліятэцы Вільнюскага універсітэта

